

5. UNESCO. Education as healing: addressing the trauma of displacement through social and emotional learning. Global Education Monitoring Report Team, 2019. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000367812>

Мартинюк Зоряна Степанівна,

канд. пед. наук,

ст. наук. сп. відділу логопедії

ІСПП імені М. Ярмаченка НАПН України, м. Київ, Україна

**СУЧАСНИЙ ВЕКТОР СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА
«ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ ПИСЬМА»**

ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ МОВЛЕННЄВИМИ ПОТРЕБАМИ

Орфографічно правильне письмо в сучасному світі є засобом і умовою становлення мовної особистості дитини, її входження в інформаційний і культурний простір, реалізація професійної діяльності в майбутньому. Сучасний рівень розвитку освіти, задає чіткий вектор на розвиток та удосконалення навчання грамотного письма дітей з особливими мовленнєвими потребами.

Аналіз науково-практичних робіт свідчить про те, що навчання правопису відбувається завдяки системно-діяльному підходу до корекційно-розвивального навчання молодших школярів із особливими мовленнєвими порушеннями, який забезпечує загально професійні компетенції вчителя-логопеда. Традиційно в логопедичній роботі основний акцент належить суб'єктно-суб'єктивним відносинам між дитиною та логопедом у процесі реалізації яких, застосовують традиційні та інноваційні форми і технології діагностики, профілактики та подолання мовленнєвих порушень. Індивідуальні маршрути розвитку визначаються на основі визначеної стратегії корекції порушення та попередження вторинних мовленнєвих порушень.

Значимість успішного оволодіння орфографією дітьми очевидна лише під час оволодіння безпомилковим правописом та знанням української мови. Однак діти з дизорфографією на тлі порушення усного мовлення, становлять значну частину труднощів із циклу предметів рідної мови в загальноосвітніх і

спеціальних школах. Систематичні, стійкі та численні орфографічні помилки і труднощі в опануванні орфографічними знаннями, уміннями та навичками відзначаються не тільки в початковий період навчання учнями письма, а й у середніх, і в старших класах. У зв'язку з цим пошук оптимальних технологій попередження та корекції правопису а в нашому випадку це дизорфографія в учнів з особливими мовленнєвими порушеннями початкових класів є актуальною, теоретично і практично значущою проблемою.

Запровадження нової форми навчання залишається певним викликом для логопедів, оскільки їм доводиться вирішувати нестандартні складні ситуації, що вимагають специфічних знань і вмінь. Тому нами було прийнято розробити навчальний посібник на основі психолінгвосенергетичного підходу до подолання труднощів письма, що дає змогу диференційовано, з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку молодшого школяра та нейропсихолінгвістичних механізмів їхнього виникнення підійти до вибору стратегії підтримки дитини в освітньому середовищі. Посібник призначений для розвитку навичок правильного письма з опорою на різну послідовність включення аналізаторних систем (слухової, мовленнєворухової, зорової та ін.), а також їхньої інтегративної діяльності у процесі виконання завдань з огляду на природу виникнення дефіциту функції писемного мовлення.

У посібнику представлено широкий спектр вправ, які сприяють удосконаленню фонемо графічної компетентності дитини, дають змогу враховувати рівень розвитку дитини та її специфічні потреби. Використання інтерактивних та цікавих прийомів, що передбачені змістом завдань, забезпечує високу мотивацію учнів під час навчання. Водночас посібник містить рекомендації для батьків та фахівців, що охоплюють широкий спектр практичних аспектів роботи з дітьми з труднощами письма.

Посібник допоможе дітям опанувати нові навички та розвинути впевненість у собі, відкриваючи шлях до успішної комунікації та соціальної інтеграції.

Упровадження посібника сприятиме наданню логопедичної допомоги на

заняттях з корекції мовлення, а також в умовах класного або домашнього простору у процесі опанування фонемографічних знань на рівні писемного мовлення з урахуванням функціонально-мовленнєвих труднощів різного походження.

Список літературних джерел.

1. Мартинюк З.С. Сучасні підходи до розробки розділу навчально-методичного посібника «Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики й подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: зб. наук.* 2018. Вип. 14. С 76-85
2. Мартинюк, З. С. Сучасні підходи до розробки психолінгвістичного інструментарію щодо корекції дизорфографічних порушень письма в учнів молодшої ланки навчання з тяжкими порушеннями мовлення. *Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика.* 2019. №. 1. С 56-62.
3. Мартинюк З.С. Моделювання орфографічної компетентності у школярів молодшої ланки навчання з особливими мовленнєвими потребами. *Monograph Publishing House of University of Technology, Katowice.* 2021. № 44. С 482-488
4. Мартинюк З.С., Трофименко Л.І., Грибань Г.В. Українська мова: підруч. для 4 класу. спец. закл. заг. середньої освіти (F 80) та учнів із F 81, R 48 - К.: Либідь, 2018. 192 с.
5. Мартинюк З.С. Психолінгвопедагогічна модель як основний інструментарій щодо діагностики дизорфографічних помилок в учнів з тяжкими порушеннями мовлення молодшої ланки навчання. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: зб. наук. праць.* 2020. Вип. 16. С. 259-274.